

# Przegląd Prawno-Ekonomiczny

**REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS**

lipiec-sierpień-wrzesień

**Nr 44/2**  
(3/2018)



WYDZIAŁ ZAMIEJSKOWY  
PRAWA I NAUK  
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

#### WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie  
w Stalowej Woli

#### ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |  
e-mail: ppe@kul.pl

#### ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikolaï Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podlesny – redaktor techniczny (layout editor)

#### RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZĘPURKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIKŁA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JUDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

#### RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walenty GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

#### DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 | e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.



Ksiądz dr Marek Kozera



# Spis treści

## Artykuły

LESZEK ÓWIKŁA *Respublica bene ordinata*. Udział elit prawosławnych w życiu politycznym w Rzeczypospolitej w XV – XVIII w. (część I) | 21

FILIP CIEPŁY *Normatywna koherencja prawa i moralności* | 38

DOMINIK TYRAWA *Omnibus bonis expedit salvam esse rem publicam. Uwagi na tle modelu bezpieczeństwa w polskiej Konstytucji* | 50

KONRAD DYDA *Urząd proboszcza i wikariusza w kodyfikacjach prawa Kościoła łacińskiego* | 60

ADRIAN ROMKOWSKI *Artykuł 256 § 1 kk w świetle wyrażonej w art. 42 ust. 1 Konstytucji zasady nullum crimen sine lege (certa)* | 72

JERZY NIKOŁAJEW *Kodeksowe uprawnienia skazanych i tymczasowo aresztowanych wynikające z realizacji wolności sumienia i religii. Norma prawna a praktyka* | 96

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Badawcza weryfikacja przestrzegania zasad prowadzenia oględzin w sprawach o zabójstwa w Polsce* | 121

MAŁGORZATA SZYDŁO-KALINKA *Nadzór kuratora sądowego jako jedno z możliwych zarządzeń sądu opiekuńczego* | 131

PAULINA LEDWOŃ *Problemy interpretacyjne związane z procesem powstania odrębnej własności lokalu z mocy prawa* | 148

MATEUSZ ANIOŁ *Interpretacja sprawiedliwości jako konfliktu* | 157

ANNA MARIA BARAŃSKA *Cesja umowy w prawie włoskim* | 166

ŁUKASZ CHYLA *Prawne aspekty klonowania ludzi w perspektywie regulacji międzynarodowych* | 177

ALEKSANDRA RUDKOWSKA, PATRYCJA FIGUŁA *Rola sędziego w kształtowaniu polubownych metod rozwiązywania sporów w świetle przepisów kodeksu postępowania cywilnego* | 196

ANNA MOSKAL *Analiza krytyczna rozszerzania zakresu podmiotowego i przedmiotowego klauzuli sumienia po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 października 2015* | 212

PIOTR ARTUR OLECHOWSKI *Uwagi na temat Wojewódzkich Komisji do spraw orzekania o Zdarzeniach Medycznych w kontekście metod ADR* | 228

BARTŁOMIEJ ORAWIEC *Jakie wzory są chronione przez zarejestrowane wzory wspólnotowe w postaci obrazów przygotowanych przy wykorzystaniu programu komputerowego Computer Assisted Design (CAD)?* | 239

MAGDALENA STOPIAK *Nowe technologie a walka z oszustwami VAT* | 249

EWA KRUK *Kwestia dobrowolnego poddania się karze a niestawienie oskarżyciela publicznego na rozprawę w trybie art. 46 § 2 k.p.k.* | 261

DAMIAN GIL *Nemo se ipse accusare tenetur a obecna sytuacja oskarżonego* | 271

AGNIESZKA KRAKEM *Uwalnianie nanoodpadów do środowiska – ryzyko, zagrożenia i aspekty prawne* | 285

PAULINA KOWALSKA *Błędne pouczenie sądu o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia a brak tej informacji* | 303

IWO JAROSZ *Krytyka instytucji kapitału zakładowego a Projekt Societas Unius Personae* | 316

JAKUB NIEMIEC *Uwagi na temat ładu korporacyjnego w Chińskiej Republice Ludowej* | 333

TOMASZ GUZIK *Zastosowania modelu homo oeconomicus w analizie ekonomicznej ugody administracyjnej (art. 114 k.p.a.)* | 348

WALDEMAR ZADWORNY, STANISŁAW GEMRA *Ocena jakości usług w transporcie zbiorowym na przykładzie Miejskiego Zakładu Komunikacji Spółka z o.o. w Jarosławiu* | 366

## Glosa

GRZEGORZ WOLAK *Samodzielność tytułu do dziedziczenia z ustawy przez dalszych następnych a odrzucenie spadku. Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2016 r., II CSK 529/15* | 380

## Recenzja

ARTUR LIS *Pavel Otmar Krafl, Polské provinciální synody 13.-15. století* | 397

# Contents

## Articles

LESZEK WIKA *Respublica bene ordinata. Participation of Orthodox Elite in political life in the 15th and 18th century Republic. (part I)* | 21

FILIP CIEPY *Normative Coherence of Law and Morality* | 38

DOMINIK TYRAWA *Omnibus bonis expedit salvam esse rem publicam. Comments on the background of the security model in the Polish Constitution* | 50

KONRAD DYDA *The ecclesiastical office of parish priest and vicar in codifications of latin Church* | 60

ADRIAN ROMKOWSKI *Article 256  1 of Polish criminal code in the perspective of constitutional principle nullum crimen sine lege (certa) in article 42.1 of the Constitution* | 72

JERZY NIKOAJEW *Codex rights of convicts and detainees resulting from the implementation of freedom of conscience and religion. Legal norm and practice* | 96

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Studies vetting the observance of rules for conducting forensic evidence by inspection in killing cases in Poland* | 121

MAGORZATA SZYDO-KALINKA *Supervision of a probation officer as one of the possible orders of the guardianship court* | 131

PAULINA LEDWO *Interpretation problems related to the issue of the creation of a separate ownership of premises by virtue of law* | 148

MATEUSZ ANIO *Interpretation of Justice as a Conflict* | 157

ANNA MARIA BARASKA *Assignment of contract rights in Italian law* | 166

UKASZ CHYLA *Legal aspects of human cloning under international regulations* | 177

ALEKSANDRA RUDKOWSKA, PATRYCJA FIGUA *Role of the judge in the forming of amicable methods of solving disputes in the light of provisions of the Code of Civil Procedure* | 196

ANNA MOSKAL *Critical analysis of the extension of subjective scope of conscience clause after the verdict of the Constitutional Tribunal from 7th October 2015* | 212

PIOTR ARTUR OLECHOWSKI *Comments on the Provincial Commission for the adjudication of Medical Events in the context of ADR methods* | 228

BARTŁOMIEJ ORAWIEC *What is the design protected by a CAD rendered Registered Community Design?* | 239

MAGDALENA STOPIAK *New technologies and the fight against VAT fraud* | 249

EWA KRUK *The issue of voluntary submission to penalty and non-appearance of the public prosecutor in the trial pursuant to Art. 46 § 2 of the Code of Criminal Procedure* | 261

DAMIAN GIL *Nemo se ipse accusare tenetur and the current situation of the accused* | 271

AGNIESZKA KRAMEK *Releasing nanowaste to the environment - risks, threats and legal aspects* | 295

PAULINA KOWALSKA *Erroneous court instruction on admissibility, date and manner of lodging an appeal and lack of this information* | 303

IWO JAROSZ *Critical approaches to share capital and the draft Societas Unius Personae Regulations* | 316

JAKUB NIEMIEC *Remarks on corporate governance in People's Republic of China* | 333

TOMASZ GUZIK *Applications of homo oeconomicus concept in economic analysis of Polish administrative agreement* | 348

WALDEMAR ZADWORNY, STANISŁAW GEMRA *Evaluation of public transport service quality based on Municipal Transport Company "Private Limited Company in Jarosław"* | 366

## Gloss

GRZEGORZ WOLAK *Independence of the statutory inheritance right by remoter descendants and rejection of inheritance. Gloss to the decision of the Supreme Court of 15 June 2016, II CSK 529/15* | 380

## Review

ARTUR LIS *Pavel Otmar Krafl, Polské provinciální synody 13.-15. století* | 397



Artur Lis

## Pavel Otmar Krafl, *Polské provinciální synody 13.-15. století*, Praha 2016, ss. 176.

Monografia *Polské provinciální synody 13.-15. století* ukazała się w serii Práce Historického ústavu AV ČR, Series A, Vol. 70. Pavel Otmar Krafl jest znany polskiemu czytelnikowi m.in. z prac: *Přehled provinciálních synod Hnězdná z let 1206-1503* [„Slovanské historické studie” 25, 1999, s. 5-34], *Provinciální synody hnězdenské církevní provincie do začátku 16. století*, [„Prawo Kanoniczne” 43, 2000, 1-2, s. 37-78], *Akte katedrálních kapitul hnězdenské církevní provincie jako pramen k provinciálním synodám*, [„Revue církevního práva” 15, 2000, 1, s. 35-46], *Legátská statuta pro Polsko a provinciální statuta Hnězdná do konce 15. století*, [„Sborník archivních prací” 51, 2001, s. 395-438].

Książka *Polské provinciální synody 13.-15. století* została podzielona na osiem części w porządku chronologicznym: 1. *Přehled pramenů a literatury* (s. 27-40), 2. *Institut legátské a provinciální synody* (s. 41-44), 3. *Sjezdy biskupů a knížecí kolokvia* (s. 45-50), 4. *Legátská statuta promulgovaná pro Polsko* (s. 51-54), 5. *Provinciální synody hnězdenských arcibiskupů do počátku 16. století* (s. 55-78), 6. *Charakteristiky provinciálních synod* (s. 79-83), 7. *Provinciální statuta (shrnutí)* (s. 85-89), 8. *Závěr* (s. 90). Książka czeskiego uczonego zawiera także trzy katalogi: 1. *Katalog legátských statut vydaných pro Polsko* (s. 91-103), 2. *Katalog provinciálních synod hnězdenských arcibiskupů* (s. 104-138) oraz 3. *Katalog provinciálních statut hnězdenských arcibiskupů* (s. 139-150). Na końcu publikacji znajduje się indeks miejsc i osób oraz streszczenia w języku polskim i angielskim.

Najwięcej miejsca poświęcił Krafl analizie synodów prowincjonalnych arcybiskupów gnieźnieńskich do początku XVI wieku. Wydaje się, że rozważania dotyczące instytucji synodów legackich i prowincjonalnych, czy charakterystyka synodów prowincjonalnych metropolii gnieźnieńskiej mogły by być nieco szersze. Publikacja doskonale uzupełnia badania polskiej mediewistyki oraz historyków prawa i prawa kanonicznego począwszy od Antoniego Zygmunta

Helcla<sup>1</sup>, Romualda Hube<sup>2</sup>, Władysława Abrahama<sup>3</sup>, poprzez Ignacego Subery<sup>4</sup> do Waclawa Uruszczaka<sup>5</sup>. Niestety czeski badacz pominął kilka kluczowych ustaleń by wymienić tylko wyniki badań Adama Vetulaniego<sup>6</sup>, Wojciecha Barana-Kozłowskiego<sup>7</sup> czy wspomnianego już Waclawa Uruszczaka.

W streszczeniu badacz zaakcentował, iż: „wspólne zjazdy episkopatu (w XIII stuleciu) i synody prowincjonalne, stały się instrumentem uzgadniania stanowiska biskupów w ich polityce w stosunku do ksiąząt dzielnicowych, jak i w sprawach wewnątrzkościelnych (...) Urzędowym zestawieniem praw partykularnych ogłoszonych przez metropolitę gnieźnieńskiego był „Synodyk” Jarosława (1357). Epokowe znaczenie w rozwoju polskiej kodyfikacji prawa partykularnego miał zbiór prymasa Mikołaja Trąby ogłoszony w r. 1420. Objął on z upoważnienia papieskiego również i statuty legackie oraz podał wyczerpująco całość prawa partykularnego obowiązującego w Polsce. Dotychczasowe ustawodawstwo partykularne zostało zreformowane i ułożone w organicznie związaną całość według porządku Dekretaków. W stuleciu XIV synody prowincjonalne nie były liczne, w stuleciu XV były zwoływane bardzo często. W drugiej połowie 15 stulecia odbywały się synody mające na celu uchwalenie podatków płaconych przez kler” (s. 173-174).

Wyrażam przekonanie, że publikacja *Polské provinciální synody 13.-15. století* jest opracowaniem na bardzo wysokim poziomie merytorycznym. Nie ulega wątpliwości, że recenzowana księga, zarówno od strony treściowej, jak i formalnej zasługuje na rekomendację i pozytywną opinię.

Z treści i aparatu źródłowego wynika, że jest to opracowanie rzetelne, wykonane z nastawieniem, aby niczego nie uronić z bogatego zespołu informacji, jakie zostały zawarte w materiale źródłowym. Stwierdzić nawet należy, że autor zebrał owe informacje z rzucającą się w oczy dokładnością i starał się je wykorzystać w tekście w sposób pełny, niemal detaliczny. Tę solidność kwerendy źródłowej i dbałość o pełne przedstawienie dóbr opatowskich należy tu mocno podkreślić. Zgodzić się należy ze słowami Waclawa Uruszczaka z recenzji niniejszej

<sup>1</sup> *Starodawne prawa polskiego pomniki*, t. I, ed. A.Z. Helcel, Warszawa 1856.

<sup>2</sup> R. Hube, *Antiquissimae constitutiones synodales provinciae gneznensis. Maxima ex parte. Nunc primum e codicibus manu scriptis typis mandatae*, Petropoli 1859.

<sup>3</sup> W. Abraham, *Studia krytyczne do dziejów średniowiecznych synodów prowincjonalnych kościoła Polskiego*, Kraków 1917.

<sup>4</sup> I. Subera, *Synody prowincjonalne arcybiskupów gnieźnieńskich*, Warszawa 1971.

<sup>5</sup> W. Uruszczak, *Historia państwa i prawa polskiego tom I: (966-1795)*, Warszawa 2015.

<sup>6</sup> A. Vetulani, *Z badań nad kulturą prawniczą w Polsce piastowskiej*, Wrocław 1976.

<sup>7</sup> W. Baran-Kozłowski, *Arcybiskup gnieźnieński Henryk Kietlicz 1199-1219. Działalność kościelna i polityczna*, Poznań 2009.

książki „Omawiane tutaj opracowanie oceniam wysoko. Przedstawia ono aktualny stan badań nad synodami gnieźnieńskiej prowincji kościelnej w wiekach średnich. Zaletą pracy jest bogaty aparat przypisów, dający czytelnikowi pełny przegląd źródeł i literatury przedmiotu. Autor podkreśla niezależność synodów biskupich od władzy książąt dzielnicowych. Warto tutaj zaznaczyć, że w XIII w. synody prowincjonalne, gromadzące biskupów całej prowincji gnieźnieńskiej, były przejawem jedności Kościoła polskiego i tym samym ważnym czynnikiem sprzyjającym tendencjom zjednoczeniowym”<sup>8</sup>.

Mimo pewnego niedosytu w kwestii rozszerzenia analizy niektórych kluczowych dla tego tematu zagadnień książkę należy ocenić bardzo wysoko. Wykorzystując najnowsze ustalenia historiograficzne oraz przeprowadzając subtelną analizę źródeł historycznych, Pavel Otmar Krafl daje nam do rąk niezwykle ciekawą pracę.

## Autor

**Artur Lis** – doktor prawa oraz doktor historii, adiunkt w Katedrze Historii Prawa Wydziału Zamiejscowego Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli.

<sup>8</sup> W. Uruszczak, *Najnowsza monografia o polskich synodach prowincjonalnych w średniowieczu: Pavel Otmar Krafl, Polské provinciální synody 13.-15. století, Práce Historického ústavu AV ČR, Opera Instituti historici Pragae, Řada/ Series A Monographia, Svazek/ Volumen 70, Historický Ústav, Praha 2016, ss. 176*, „Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa” 2016; 9 (4), s. 581-585; zob. L. Zygmier, *Pavel Otmar Krafl, Polské provinciální synody 13.-15. století, Praha 2016, ss. 176, Práce Historického ústavu AV ČR, Series A, Vol. 70, ss. 176*, „Kwartalnik Historyczny” R. CXXV, z. 1/2018, s. 175-179.